

Tereza Šmídová¹
(Hradec Králové)

Zobrazení rodiny ve fanouškovské literatuře ze světa Harryho Pottera

Klíčová slova: rodina, fanfiction, fandom, Harry Potter
Keywords: family, fanfiction, fandom, Harry Potter

Série *Harry Potter* od J. K. Rowlingové je neoddiskutovatelně dílem, které ovlivnilo několik generací čtenářů, získalo mnoho oddaných fanoušků a během let nastřádalo obrovské množství fanouškovských literárních pokusů udržet milovaný fikční svět stále živý. Pokud bychom měli stručně shrnout příběh série, o rodině bychom pravděpodobně nemluvili, přesto je právě rodina jedním z nejdůležitějších motivů celého díla. Je motivem, který se v textu v různých variacích neustále vrací, a důraz na rodinu je také nepochybně jakýmsi odkazem, poselstvím celého textu. Objevuje se tedy přirozeně i v navazující fanouškovské literatuře. Cílem tohoto článku je alespoň v základních obrysech načrtnout způsob, jakým jsou rodiny ve fanfiction zobrazovány, charakterizovat jednotlivé typy rodin a možnosti jejich vzniku a budování a uvést k nim konkrétní příklady povídek. Zobrazení rodin se pokusíme porovnat nejen s původní sérií, ale částečně také s reálným životem.

Rodina

Ačkoliv rodina je bezpochyby jednou ze základních a nejdůležitějších institucí v životě člověka, formulovat jednotnou a všeobecně přijímanou definici tohoto pojmu je prakticky nemožné (Sobotková 2012: 24). Vnímání rodiny se proměňuje nejen napříč kulturami, ale i v rámci jedné kulturní oblasti napříč časem, v nejširším pojetí tedy můžeme rodinu definovat jako: *společností uznávaný způsob, jak mít a vychovávat děti* (Možný 2008: 116).

¹ ORCID 0000-0002-6412-0824

Vzhledem k tomu, že v českém právním řádu je rodina pojem často používaný, bylo by logické očekávat i jeho definici, přesto v něm přesné vymezení rodiny nenajdeme. V sociologii je rodina obecně chápána jako: *nejdůležitější společenská skupina a instituce, která je základním článkem sociální struktury i základní ekonomickou jednotkou a jejímiž hlavními funkcemi je reprodukce trvání lidského biologického druhu a výchova, respektive socializace potomstva, ale i přenos kulturních vzorů a zachování kontinuity kulturního vývoje* (Fišerová 2018). Základem rodiny je (manželský) pár s dětmi, tzv. nukleární rodina, přičemž partneři spolu se založením rodiny zakládají také novou domácnost (Možný 2008: 25, 50). Kromě toho existuje rovněž rodina rozšířená, kterou tvoří vedle nukleární rodiny i prarodiče a další příbuzní.

Jak rozebírá Ivo Možný v publikaci *Rodina a společnost*, ačkoliv byla rodina dlouho považována za stabilní a stabilizující prvek společnosti (Možný 2008: 15), s příchodem industrializace a především obou světových válek se ve svých základních charakteristikách výrazně mění. Mezi nejvýraznější změny patří možnost manželství zrušit, ztráta monopolu na legitimizaci dětí a obecně snížení počtu dětí v rodině, a to až k dobrovolné bezdětnosti (Možný 2008: 21–23). Značný vliv na proměnu rodiny měla také sexuální revoluce z 60. a 70. let 20. století, označovaná jako třetí. Z různých příčin (sekularizace, rozšíření antikoncepce, změna přístupu k sexu) umožnila další vývoj ve vztazích, který se vyznačoval různými vztahovými experimenty (především nesezdaná soužití, ale také skupinová manželství, výměny partnerů ad.) včetně legitimizace homosexuality, nárůstem počtu dětí narozených mimo manželství, ale také poklesem porodnosti pod potřebnou míru. Přestože tato revoluce začala v 90. letech ustupovat, pravděpodobně i kvůli vznikající epidemii AIDS, mnohé postoje, které přinesla, zůstaly ve společnosti zachovány (Možný 2008: 141).

Stále sice považujeme za základní a očekávaný typ rodiny párovou monogamickou rodinu, ale už nebývá pravidlem její výlučnost. Vzhledem k převládající praxi dlouhodobého soužití páru před hypotetickou svatbou a také k počtu rozvodů² se stala běžnou tzv. seriální monogamie, tedy několik monogamních vztahů za sebou (Možný 2008: 116–117). Část z těchto vztahů navíc vůbec neskončí sňatkem, a to ani v případě narození dětí³, roste rovněž počet neúplných rodin.⁴ Objevují se ale i další druhy rodin,

² V roce 2016 bylo v ČR rozvedeno cca 45 % manželství (Kuchařová i in. 2019: 24).

³ Roku 2016 se 49 % dětí narodilo mimo manželství, v případě dětí prvorozených to bylo dokonce 59 % (Kuchařová i in. 2019: 27).

⁴ Dle průzkumů byla v roce 2011 každá pátá rodina neúplná, přičemž 47 % z nich

dříve neřešené, neběžné, či dokonce nelegální: nevlastní a adoptivní rodiny, polyamorické rodiny, rodiny stejnopohlavních rodičů apod.

Rodina v *Harrym Potterovi*

Rodina je ve světě Harryho Pottera neodmyslitelnou součástí celého příběhu a hlavní hrdinové jsou jí velmi podstatným způsobem formováni. Rodiny, které Rowlingová vytváří, jsou různé – úplně i neúplné, láskyplné i chladné, šťastné i nešťastné –, ale jeden rys mají vždy společný: jednoznačně bychom je mohli označit jako nukleární. Rodinu tvoří matka, otec a jejich děti, rodiče jsou sezdaní a děti se rodí do manželství. Pokud jeden z rodičů v rodině chybí, je to zpravidla proto, že zemřel; u Rowlingové prakticky neexistují ani rozvody či odluky,⁵ natož svobodní rodiče, partneri spolu zůstávají i v případě, že je rodina zcela nefunkční. Toto uspořádání v podstatě odpovídá celkovému ladění mezilidských vztahů, které je až pohádkové: ač jsou v příběhu naznačena různá krátkodobá vzplanutí, hlavní hrdinové nakonec zůstávají věrní svým prvním dětským láskám.⁶ Tuto skutečnost můžeme ilustrovat například na vztahu Harryho Pottera a Ginny Weasleyové: jedna z prvních informací, které čtenář o Ginny dostane, je ta, že je do Harryho zamilovaná (a to v době, kdy se s ním ještě vůbec nesetkala, jedná se tedy v podstatě o jakýsi obdiv k celebritě). Jejich vztah se postupně prohlubuje, ale navenek je stále přátelský. Přestože se oba pokoušejí navazovat vztahy s jinými spolužačkami a spolužáky, jejich okolí jasně vnímá, že ve skutečnosti touží být spolu a tímto jednáním si jen vzájemně ubližují. Jejich vznikající vztah negativně ovlivňuje i blížící se válka – kromě toho, že se Harry pokouší Ginny ochránit rozchodem, stráví téměř rok odloučení, Ginny ve škole, Harry na útěku. Jakmile je ale bitva dobojována a jejich strana zvítězí, může konečně přijít onen šťastný konec v podobě manželství a tří dětí, jak se čtenář dozví z epilogu. Další rodiny z příběhu jsou na tom podobně, byť překážky se v konkrétních případech liší.

bylo s rozvedeným rodičem (převážně matkou) a více než 20 % tvořily svobodné matky (Kuchařová i in. 2019: 31–32).

⁵ Výjimku tvoří rodiče hlavního antagonisty Lorda Voldemorta. Jejich vztah nebyl oboustranně dobrovolný. Zamilovaná žena toužila po lásce muže tak moc, že mu podala nápoj lásky. Ve chvíli, kdy muž zjistil, co se stalo, těhotnou ženu opustil. Došlo tedy k odluce, ale vzhledem k tomu, že žena záhy poté při porodu zemřela, jedná se prakticky o případ manželství přerušeno až smrtí jednoho z partnerů.

⁶ Nejtypičtějším příkladem je kromě ústřední trojice (či čtveřice) Severus Snape, na jehož věrnosti první (a nešťastné) lásce je nakonec postaveno celé závěrečné rozuzlení příběhu.

S pojetím rodiny je pak úzce spjato i poselství příběhu, totiž že ti, kteří se mohou spolehnout na milující a láskyplnou rodinu, vždy vítězí nad těmi, kteří, často vlivem vlastních neutěšených rodinných poměrů, těmito hodnotami pohrdají a nad rodinu staví moc a slávu (Hedges 2002). Přestože pojetí rodiny u Rowlingové je nukleární, rozšířené rodiny se ve světě Harryho Pottera objevují také. Překvapivě v nich ale chybí důležitý prvek, který si s rozšířenou rodinou obvykle spojujeme, a to prarodiče. Hlavními hrdiny jsou přirozeně děti, velkou roli hraje generace jejich rodičů, nicméně prarodiče jako by neexistovali, a to napříč celým spektrem postav. Prarodiče nemá nejen Harry Potter, u něhož je to vzhledem k výchozí situaci pochopitelnou nutností, ale ani Hermiona Grangerová, sourozenci Weasleyovi, Draco Malfoy či Lenka Láskorádová. Jedinou výjimkou je Neville Longbottom, jehož babička vychovává namísto rodičů, kteří následkem mučení propadli šílenství. Tento paradox je o to větší, že podle Rowlingové čarodějové žijí mnohem déle než nekouzelníci – hrdinům tedy nechybí jen prarodiče, ale minimálně další dvě generace potenciálně živých předků. Autorka absenci jednotlivých konkrétních postav zpravidla vysvětluje jejich účastí (a smrtí) v první kouzelnické válce, nicméně dle našeho názoru je krajně nepravděpodobné, že by ze starších generací nepřežil nikdo, zatímco mladší generace rodičů by až na výjimky válku kompletně přežila. Domníváme se, že důvodem absence bude spíše snaha o zjednodušení příběhu a snížení počtu postav, ostatně Rowlingová tento postup, totiž vyhýbání se všemu, co by mohlo příběh odklonit od zamýšleného směru, používá častěji a v různých souvislostech (např. neřešení traumat či problematického jednání, vztahy hlavních hrdinů apod.).

Fanfiction

Pojem fanfiction (v zahraniční literatuře častěji fan fiction) označuje fanouškovskou literaturu psanou na motivy oblíbeného originálního díla. Nemusí jít nutně o dílo literární, ostatně původ fanfiction, jak ho známe dnes, je spojen se seriálem *Star Trek*, jenž se začal vysílat roku 1966. Z dalších audiovizuálních děl zmiňme například sérii filmů *Star Wars* nebo seriál *Doctor Who*, z literárních děl jsou vedle *Harryho Pottera* oblíbená například díla J. R. R. Tolkiena, příběhy Sherlocka Holmese či japonské komiksy. U děl, která mají literární i audiovizuální podobu, pak autoři často kombinují prvky z jednotlivých variant. Pokud existuje několik různých audiovizuálních zpracování jednoho díla či jedné postavy, bývá pojetí jednotlivých povídek ovlivněno tím, kterou variantu autor zvolí, a nezřídka mezi jednotlivými autory dochází k více či méně přátelským debatám na

toto téma (typicky např. Sherlock Holmes).⁷

Fanfiction patří k aktivitám provozovaným v rámci fandomu, což je organizovaná skupina fanoušků založená na společném sdílení zájmu. Existuje fandom všeobecný, široce pojatý, ale také fandomy menší, zaměřené na jednotlivé žánry, autory, díla, či dokonce konkrétní postavy. Vedle fanfiction s fandomem spojujeme také další umělecké projevy (fanarty, fanvidea ad.), ale i projevy neumělecké: pořádání fanouškovských setkání (cony), vydávání amatérských či profesionálních časopisů (fanziny), dokonce i pokusy o odbornější zhodnocení historie a současné podoby fandomu. S fandomem jsou spojeni nejen běžní fanoušci, ale také profesionální tvůrci (spisovatelé, režiséři, producenti) a akademičtí pracovníci.⁸

Nedílnou součástí zveřejňovaných textů je také prostor pro komentáře, jednou z důležitých motivací autorů k psaní fanfiction je totiž touha sdílet s ostatními fanoušky vlastní interpretace originálních textů (Jenkins 2013: 76). Autoři mají přirozeně společnou lásku k fikčnímu světu, ale jinak se jejich další motivace k psaní vlastních příběhů liší. Zatímco někteří touží původní příběh rozvíjet a doplňovat případné mezery (např. příběh okrajově zmíněné postavy), aniž by se přitom odchýlili od kánonu⁹, jiní se pokouší příběh tzv. napravit a přepsat to, co jim nevyhovuje (obvykle smrt některé postavy), další část pak pracuje jen s fikčním světem a vynechává postavy, nebo si naopak vypůjčí postavy a vloží je do jiného fikčního světa.

Specifickým typem fanfiction je pak tzv. slash. Jedná se o příběhy popisující vztah dvou osob stejného pohlaví, nejčastěji mužů. To přirozeně ovlivňuje také fanouškovské představy o rodině: oproti realitě jsou ve fanfiction stejnopohlavní sňatky a také děti pořízené v takovém manželství běžnější a všeobecně přijímanější. Tento žánr je některými čtenáři vnímán jako značně kontroverzní, i proto, že zobrazené postavy jsou

⁷ Specifickým příkladem je seriál *Doctor Who*, u něhož je zmíněná variabilita přímo součástí děje. Ústřední postava je totiž charakteristická tím, že se v případě smrti převtělí – Doctor tak stále zůstává Doctorem se všemi základními rysy osobnosti, herci se ale střídají a každý z nich postavě dodává určitý typický prvek. Tvůrci tak mohou elegantně vyřešit stárnutí herců (seriál se vysílá od roku 1963) i jejich přání s rolí skončit; v současnosti existuje již třináctý Doctor a poprvé se jedná o ženu.

⁸ Mnozí teoretici fandomu včetně Henryho Jenkinse sami sebe označují za aca-fans, akademické fanoušky (Cristofari; Guitton 2017).

⁹ Jako kánon označujeme to, co je jasně řečeno v originálním díle. Toto označení samozřejmě může být problematické, u některých děl totiž není zcela jasné, co všechno do kánonu spadá. V případě *Harryho Pottera* existují knihy, filmy, divadelní hra a webové stránky *Wizarding World* obsahující množství dalších informací, přičemž fanoušci mohou jako kanonické vnímat jen jedno z toho, všechno, nebo různé kombinace možností.

obvykle v originálním díle charakterizovány jako heterosexuální (případně není jejich sexualita specifikována vůbec). I to je jedním z důvodů, proč je slashová komunita víceméně autonomní a jimi spravované archivy a webové stránky bývají uzavřenější, než je obvyklé. Přestože je fandom považován za bezpečné místo, které participantům umožňuje bez negativních následků zkoumat svou vlastní sexualitu a sexuální fantazie (Busse 2006: 210), a zdá se, že procento deklarovaně neheterosexuálních žen je v něm vyšší než v běžné populaci (Busse 2006: 208), neznamená to, že by se autoři a čtenáři slashu nemuseli potýkat s negativními, místy až otevřeně homofobními reakcemi. Někteří LGBTQI+ lidé dokonce vnímají jako homofobní i část tvorby zaměřené na slash (Busse 2006: 211).

Rodina ve fanfiction

Vzhledem k důležitosti rodiny v originálním textu je přirozené, že se v různých podobách objevuje také ve fanfiction. To je dáno také tím, že značná část fanouškovské produkce pojednává o milostných vztazích, jejichž ideálním vrcholem je dle pojetí převzatého z červené knihovny svatba, narození potomka a ono pohádkové „a žili šťastně až do smrti“ (Mocná 1996: 71). Oproti Rowlingové je ale fanouškovský repertoár rozšířenější a značně pestřejší: vedle úplných nukleárních rodin zde najdeme rozvody, neúplné rodiny rodičů samoživitelů, úplné rodiny homosexuální či polyamorické, adopci či rodiny vzniklé na základě donucení nebo nedobrovolného těhotenství.

V následující části článku se pokusíme charakterizovat jednotlivé typy rodin, s nimiž je možné se ve fanfiction setkat, a uvést konkrétní příklady povídek, především z československého¹⁰ prostředí, a to původních i překladových; některé méně rozšířené případy doložíme i na cizojazyčných povídkách. Texty pochází jak z českých či angloamerických archivů, tak z osobních blogů autorek. Ačkoliv zmíníme i tradičnější pojetí rodin, klíčová pozornost bude věnována rodinám netradičním, ať už je jejich specifikum spojeno s queer problematikou, s vědomou absencí druhého rodiče, nebo dokonce s otázkami biologického rodičovství. Je třeba zdůraznit, že autoři fanfiction svá díla nejčastěji situují do budoucnosti, rodiny tedy zakládají původní dětští hrdinové¹¹ a původní generace rodičů se stává prarodiči, čímž dochází k přirozenému zahlazení zmiňované generační

¹⁰ Československo bylo sice rozděleno na dva samostatné státy, společný Československý fandom se ale z různých důvodů nerozdělil a fanouškovské webové stránky, archivy povídek i osobní blogy nadále fungují v dvojazyčném režimu (Šmídová; Filipowicz 2019).

¹¹ Ačkoliv nezřídka pochází druhý rodič z původní rodičovské generace.

mezery. Pro snadnější orientaci jsme zkoumané typy rodin rozdělili do tří základních skupin, a to na rodiny úplné, rodiny neúplné a specifické případy.

Rodiny úplné

Jak již bylo řečeno, v původním světě J. K. Rowlingové úplné rodiny zcela převažují a zdá se, že se ve většině případů jedná o manželství vzniklá z lásky, alespoň u těch vztahů, o nichž autorka píše podrobněji. V případě záporných postav, především manželů Malfoyových a Lestrangleových, lze spekulovat o domluveném manželství, nicméně i tak založeném minimálně na vzájemných sympatiích. Pojetí rodiny je v podstatě historizující: čarodějové zakládají rodiny mladí, záhy po dosažení dospělosti a ukončení školy,¹² cílem je vychovat alespoň jednoho potomka.¹³ V případě čistokrevných rodin pak existuje zjevná paralela s původními rody šlechtickými, v nichž rodina slouží především jako správce majetku a producent potomků, kteří tuto správcovskou funkci převezmou.

Ve fanfiction je tento pohádkově historizující pohled na rodinu často narušen. Některá díla samozřejmě původní pojetí přebírají a pokračují v nastoleném trendu šťastných tradičních rodin, většina ho ale více či méně narušuje a více tak přibližuje příběh reálnému životu – v ději se tak objevují nešťastná manželství, nevěry, rozvody, dokonce domácí násilí. To je pak často používáno jako výchozí situace pro romantickou zápletku, v níž je trápená hrdinka (zpravidla Hermiona Grangerová) uvězněná v kanonickém manželství (s Ronem Weasleym) zachráněna protějškem, který se k ní podle názoru autora hodí víc (často se jedná o Severuse Snapea) a po jehož boku ona i její děti nacházejí štěstí.

Oproti původnímu textu se ve fanfiction také značně rozšiřují způsoby vzniku manželství. Zatímco u Rowlingové můžeme většinu rodin považovat za dobrovolnou, vzniklou z lásky, ve fanfiction se vedle toho objevují i další možnosti. Jednak jsou to manželství uzavřená dobrovolně, ale z rozumu, jednak manželství uzavřená nedobrovolně, a to buď vědomě, nebo nevědomě. Vzhledem k četnosti příběhů spadajících do tzv. červené

¹² Oproti realitě se věk vstupu do manželství u jednotlivých společenských tříd příliš neliší, což je dáno zřejmě hlavně tím, že v kouzelnické společnosti neexistují vysoké školy (alespoň v původní sérii). I s tímto motivem fanfiction často pracuje – jedním z oblíbených literárních důvodů rozchodu kanonického páru Hermiony Grangerové a Rona Weasleyho je právě hrdinčina touha studovat vysokou školu, která se neshoduje s touhou hrdiny co nejrychleji založit rodinu.

¹³ Zdá se, že většina kouzelnických rodin má skutečně jedno dítě, zřídka dvě. Výjimkou jsou Weasleyovi, kteří mají dětí rovnou sedm a jsou za to často vysmíváni.

knihovny nepřekvapí, že i manželství uzavřená z rozumu se často mění v rodiny postavené na lásce, a to buď proto, že si partneři uvědomí, že se ve skutečnosti milují a jen si to nechtěli přiznat, nebo proto, že se do sebe v průběhu budování rodiny zamilují. V případech nedobrovolných manželství se jedná o svazky, pro které by se hrdinové svobodně nerozhodli, ale z nějakého důvodu jsou k nim donuceni. Do takového manželství mohou vstoupit vědomě, nebo nevědomě. V prvním případě je nedobrovolné manželství, ale výběr partnera je v podstatě svobodnou volbou hrdiny. To je případ některých příběhů s tematikou manželského zákona¹⁴, například v povídce *Manželský zákon* (Gabux), v níž Draco Malfoy využije skuliny v zákoně, aby požádal o ruku Harryho Pottera, do něž je zamilován. Naopak v druhé povídce *Manželský zákon* (makulka22) jsou jako ideální pár vybráni Draco Malfoy a Hermiona Grangerová, přestože mezi nimi panuje nepřátelství, povídka je tak příkladem nevědomého vstupu do manželství. Jedná se o příběhy, v nichž je nedobrovolné nejen manželství, ale i výběr partnera. Kromě již zmíněného manželského zákona sem patří také příběhy s motivem cestování v čase nebo ztráty paměti, v nichž se hrdina zpravidla ocitne v manželství s původním nepřitelem, chybí mu vzpomínky na budování vztahu i zakládání rodiny a musí se se situací nějak vyrovnat. Příkladem může být povídka *Nepřítel* (Blesk a), v níž se Hermiona Grangerová po nehodě s odraženou kletbou probudí v nemocnici a dozví se, že je těhotná, dobrovolně vdaná za nenáviděného profesora Snapea a vztahy mezi jejími bývalými přáteli a nepřáteli se značně proměnily. Musí se tak vyrovnat nejen s negativními pocity vůči manželovi, který ji miluje, ale také s nečekaným a v současné chvíli nechtěným těhotenstvím.

Nedobrovolný svazek může vzniknout také na základě násilného činu, v případě, že dojde ke znásilnění, z něhož je počato dítě, rodiče mohou být nuceni k sňatku. Taková rodina je pak zdánlivě odsouzena k neštěstí, ve skutečnosti často končí šťastně, protože k sobě partneři v průběhu těhotenství a péče o dítě najdou cestu, a nakonec se do sebe zamilují. To je případ povídky *Bless the Child* (Richenza), v níž dítě vznikne ze znásilnění, jež je součástí mučení a jehož vedlejším následkem je vznik nezrušitelného

¹⁴ Motiv manželského zákona staví na předpokladu, že kouzelnická populace vymírá. Aby byla zachráněna, je třeba zajistit dostatečnou porodnost. Je proto vydán zákon, který pod pohrůzkou trestu (vypovězení ze země, zabavení hůlky, vězení apod.) nutí všechny čaroděje a čarodějky v plodném věku, aby uzavřeli manželství a počali dítě. Podmínky zpravidla stanovují, jaké krve musí dotyční být, aby se mohli vzít, přičemž stávající nesezdané páry mohou, ale nemusí mít výjimku. Některé příběhy nechávají výběr partnera zcela na dotyčných, jiné využívají různé způsoby přidělení partnera, zpravidla založené na testech kompatibility.

manželství mezi aktéry. Přestože zpočátku mezi nimi panují spíše negativní pocity, postupně se jim podaří navázat víceméně spokojený vztah založený na vzájemných citech.

Ve fanfiction se také objevuje polyamorie, tedy úplné rodiny, které se skládají z většího počtu členů, než je obvyklé. V případě *Harryho Pottera* jsou to v naprosté většině vztahy polyandrické, nejčastěji triády, tedy vztahy dvou mužů a jedné ženy. Oblíbenou a zřejmě nejlogičtější možností je vztah tzv. zlatého tria, hlavních hrdinů Harryho Pottera, Hermiony Grangerové a Rona Weasleyho, ten je zmiňován například v povídce *Tanec sněhových vloček* (Blesk b). Dále se často objevuje polyandrie sororátní, v níž figurují bratři Weasleyovi, a to buď dvojčata Fred a George, nebo nejstarší bratři Bill a Charlie. Příběhy jsou zpravidla postaveny na faktu, že kouzelnická společnost takové vztahy oficiálně akceptuje a trojice mohou dokonce legálně uzavřít sňatek. Často se řeší také téma dětí, přičemž v otázce otcovství panuje dohoda, podle níž má být každý z mužů otcem jednoho dítěte. Některé autorky¹⁵ jsou ještě kreativnější a trojici přisoudí dvojčata, z nichž má každé jiného otce, například v povídce *Reunions and Surprises* (GaeilgeRua).

Vedle triád se objevují i vztahy početnější, zpravidla se třemi partnery, ale může jich být i více. Specifickým případem jsou příběhy s motivem nevěsty pro všechny svobodné muže v rodině. V povídce *Casting the Stake* (Summers) je Hermioně Grangerové nabídnuto manželství hned od několika čistokrevných rodin (mezi nimi jsou i otec a syn Malfoyovi), ale ona se (vcelku předvídatelně) provdá za bratry Weasleyovy, s nimiž postupně počne několik dětí a vytvoří šťastnou a spokojenou rodinu.

Dalším typem úplné rodiny, který se v originálním textu nevyskytuje, ale ve fanfiction je velmi rozšířen, je rodina stejnopohlavních rodičů, převážně mužů. Vzhledem k oblíbenosti slashu nepřekvapí, že se i v tomto žánru objevuje snaha o pohádkový konec v podobě svatby a dětí. Podobně jako triády, i svazky stejnopohlavních párů jsou ve světě fanfiction zpravidla uzákoněné a podporované, zcela rovnocenné se svazky muže a ženy. Častým motivem je pak tzv. MPreg, tedy mužské těhotenství, jehož existenci umožňuje magie výchozího světa. Autorky pracují s představou, že magie skýtá možnost počít a odnosit dítě i muži, jehož tělo postrádá orgány, které jsou v reálném světě k narození dítěte nezbytné. Tento motiv je nicméně poměrně kontroverzní a odpůrce nachází i v jinak tolerantní slashové komunitě. Kromě klasických slashových povídek najdeme

¹⁵ Fanfiction je převážně doménou žen, proto budeme v textu používat termín autorky.

mužské těhotenství i v příbězích, jejichž mužští protagonisté nejsou homo-sexuálové. V povídce *Všechno zlé* (Blesk c) je společné dítě Severuse Snapea a Harryho Pottera počato při znásilnění, jehož se Harry na Severusovi dopustí pod vlivem donucovací kletby seslané Voldemortem. Cílem je oba muže mučit a ponížit, početí dítěte je nečekaným a netušeným následkem. Přestože ani jeden z nich netouží ve vztahu pokračovat a oba si najdou partnerku, rodinu přesto vytvoří – jen se jejich pouto nepřetaví do vztahu milostného, ale otcovsko-synovského. Jak už bylo řečeno, MPreg je značně kontroverzní motiv, ne všechny autorky slashe ho tedy využívají. Další možností, jak zajistit mužskému páru dítě, je kromě adopce také využití surrogátní matky, jíž se obvykle stává některá z blízkých přítelkyň páru. Zdá se však, že mužské těhotenství je mezi autorkami oblíbenější a příběhů, které zahrnují surrogátní matky, je minimum.¹⁶ Některé autorky preferují ještě jiné zajímavé řešení, a to změnu pohlaví. Povídky, v nichž původně mužská postava vystupuje jako žena, jsou taktéž poměrně rozšířené a oblíbené. Existují různé varianty: změna může být úplná (pak ve fikčním světě vůbec neexistuje mužská postava, ale jen její ženská varianta), může být provedena a reflektována v příběhu (např. následkem kletby se z muže stane žena), případně může být krátkodobá (z muže se stává žena např. působením lektvaru na dobu potřebnou k početí a porodu dítěte). Páry ale mohou mít také děti, které nejsou společné; jedna z používaných zápletek je postavena na dvou mužích, kteří z různých důvodů žijí v heterosexuálních manželstvích s dětmi, byť ve skutečnosti chovají city k sobě navzájem a udržují spolu tajný milenecký vztah. V takových příbězích ale většinou ke coming outu nedojde a autorka se soustředí spíše na popis vztahu mezi protagonisty než na jejich původní rodiny.

Rodiny neúplné

Fanfiction je přirozeně odrazem nejen originálního textu, ale také reálného světa. Čím více se kánon odlišuje od reality, tím častěji se fanfiction odchyľuje od kánonu a nejvíc to můžeme pozorovat právě na mezilidských vztazích, jejich podobách a také na způsobech zakládání rodiny. Jak již bylo řečeno, vztahy v *Harrym Potterovi* mají idylický průběh známý z pohádek či z červené knihovny, který je zcela předvídatelný: hrdinové k sobě takzvaně patří, takže i když v průběhu děje překonávají různé překážky

¹⁶ Existují i příběhy, v nichž si heterosexuální muž najme surrogátní matku, aby mu porodila dítě. Počítá s tím, že se matka po porodu vzdá všech práv na dítě a odejde, v průběhu těhotenství k sobě ovšem obvykle najdou cestu, zamilují se do sebe a nakonec vytvoří úplnou rodinu. Často se jedná opět o Severuse Snapea a Hermionu Grangerovou, přičemž Snape využívá náhradní matku, protože nevěří, že by byl schopen najít skutečnou ženu.

a projdou jinými vztahy, stále je jasné, že vzájemná láska je nakonec svede opět dohromady, a to až do brzkého (a striktně šťastného) manželství. Pokud se objeví rodina neúplná, jedná se o důsledek smrti jednoho z rodičů (typicky u Lenky Láskorádové, která po smrti matky žije jen s otcem).

V *Harrym Potterovi* se objevuje mnoho závažných společenských témat a problematika rodin je zdánlivě jedním z nich, vždyť se sám hlavní hrdina potýká s nefunkčními rodinnými vztahy. Ve skutečnosti ale Rowlingová tyto vztahy příliš neřeší, slouží jen jako výchozí situace k zápletkám, které autorka tvoří, aniž by přinášely následky v situacích, v nichž se to pro příběh nehodí. Ostatně Harryho rodina sama o sobě nefunkční není, selhává teprve jako rodina náhradní, adoptivní, tedy ve funkci, která by jí neměla být vlastní. Ačkoliv se v příběhu občas objevují jisté náznaky rodinného nesouladu, nikdy neplynou ze vztahu rodičů. Zpravidla vycházejí jednak z generačního konfliktu (dítě rebeluje proti rodičům), jednak z příklonu k opačné straně ideologického konfliktu (např. Percy Weasley se obrátí proti rodině kvůli své pozici na ministerstvu kouzel). Tento důležitý motiv, podobně jako zmiňovaná idyličnost vztahů, pak vede ke skutečnosti, že jsou ze světa Harryho Pottera zcela vyloučeny rodiny a vztahy, které nesplňují vysněný ideál, a to především samoživitelé, nesezdaní rodiče a rozvedené rodiny. Vzhledem k faktu, že v reálném životě tvoří nemalou část rodin, jak již bylo řečeno výše, je pochopitelné, že ve fanfiction se naopak objevují poměrně často, a to i v případech, že se jedná o příběh spadající do žánru červené knihovny. Samotná matka s dítětem, nebo někdy samotný otec, totiž obvykle představují výchozí situaci romantického příběhu. Zápletka vystavená okolo rodiče ve svízelné situaci se v různých variacích opakuje (samotný otec potřebuje chuťvu či soukromou učitelku, samotná matka zase balancuje na hranici bídy a potřebuje práci či bydlení). Podobně oblíbené je i navázání vztahu přes dítě (partner si primárně vybuduje vztah s dítětem, vztah s rodičem přijde až později), které nezdědka hraje aktivní roli jakéhosi dohazovače.

Pokud se v příběhu vyskytuje neúplná rodina, nejčastěji v ní chybí otec, ale jak již bylo řečeno, najdeme i případy, kdy je chybějícím rodičem matka. Důvod absence jednoho z rodičů je různý: buď nežije, nebo o dítěti neví (to se přirozeně týká spíše otce), nebo o dítě nestojí, případně o dítě stojí, ale svou neaktivitou se snaží dítě nebo jeho matku ochránit. První případ může být analogický ke kanonickému textu (tedy dítě počaté v manželství a jeden z rodičů později zemře), ale najdeme i příklady, kdy je dítě počato z (ne)závazného vztahu během války, přičemž otec často zemře dříve, než se dozví, že zplodil dítě. Tak je tomu například v již zmiňované povídce *Tanec sněhových vloček* (Blesk b), v níž se kromě motivu

zemřelého otce objevuje také polyandrická triáda; hrdinka přitom netuší, který ze zemřelých partnerů je skutečným otcem dítěte. Případ, kdy rodič o dítěti neví, je v příbězích přirozeně spojen spíše s otcem (ačkoliv vzhledem k existenci paměťových kouzel v kouzelnickém světě může na své dítě zapomenout i matka). Matka zpravidla z nějakého důvodu nechce, aby otec o dítěti věděl, většina těchto důvodů je ovšem spojena s ochranou dítěte: ve vztahu mohlo docházet k násilí, případně může mít matka obavu, že by ji otec o dítě připravil, ale také se může jednat o ochranu otce, například když je ženatý s jinou ženou. Pokud otec o dítě nestojí, většinou jde o dítě počaté neplánovaně, jež se matka rozhodla porodit i proti vůli otce. Čtvrtý případ se obvykle objevuje ve spojení s válkou (otec se k dítěti nezná, aby se nestalo obětí únosu či vraždy, tento motiv je častý v souvislosti s postavami Harryho Pottera či Severuse Snapea), případně poválečnými následky (typicky v příbězích, v nichž Severus Snape žije s cejchem Smrtijeda na okraji společnosti a nechce stejnému osudu vystavit své dítě). V již zmiňované povídce *Bless the Child* se Snape ke svému synovi nehlásí mj. kvůli okolnostem, za nichž došlo k jeho početí.

Fanfiction s tematikou neúplné rodiny se liší také ve způsobu, jímž došlo k početí dítěte. Ten je v zásadě trojí: buď se může jednat o vědomé početí z rozhodnutí obou rodičů, nebo o dobrovolný sex, který skončil neplánovaným početím, nebo o nedobrovolný sex, jehož následkem je početí dítěte. První způsob se přirozeně nejčastěji objevuje v příbězích, v nichž jeden z rodičů zemře, ale zápletka může být vystavěna i na situaci, kdy si to muž po vědomém početí tzv. rozmyslí a těhotnou ženu opustí. Druhý způsob je typický jednak pro nezávazné vztahy (pak muž o dítěti buď vůbec neví, nebo o něj nestojí), jednak pro případy, v nichž se otec rozhodne k dítěti nehlásit, aby ho ochránil. Třetí způsob je většinou spojen s temnějšími příběhy – často se jedná o znásilnění, které může být součástí buď nějakého magického rituálu, nebo výslechu. Oblíbené zápletky vychází ze Snapeova statusu Smrtijeda a jsou postaveny na situaci, v níž je (zpravidla) Hermiona Grangerová zajata Voldemortem a za pomoci mučení vyslýchána, přičemž součástí mučení je taktéž znásilnění vykonané přirozeně právě Snapem (překvapivě často se pak opakuje její následné navrácení zpět do školy, většinou vysvětlené poměrně vágně). Podobně oblíbené jsou motivy sexuálního otroctví (zajatá Hermiona je předána Snapeovi jako sexuální hračka), případně vnuceného manželství (zatímco z hlediska vnějšího pohledu jsou obě situace rozdílné, v prvním případě je žena v podstatě osobní prostitutkou, kdežto v tom druhém získává podstatně váženější postavení, z hlediska vnitřního se zase tolik neliší, převažují povídky, v nichž je vzájemný vztah postav založený spíše na úctě, přátelství a později i lásce).

Existují i příběhy, v nichž je sex nedobrovolný z obou stran, přinucena je tedy nejen oběť znásilnění, ale i jeho pachatel. Tento způsob početí obvykle vyústí buď v úplnou (a často šťastnou) rodinu, nebo ve snahu nehlásit se k dítěti z důvodu jeho ochrany (podstatnou roli pak hraje také vina, kterou otec cítí nejen za svůj čin, ale také za to, že matce i dítěti zničil život)¹⁷.

Jak již bylo řečeno, ve fanouškovské variantě kouzelnického světa na rozdíl od originálního zdroje rozvody existují, přesto nebývá obvyklé, že by se rozvedení rodiče o péči o dítě jakkoliv dělili. Důvod je jednoduchý: zápletka je často postavena na vytvoření nové stabilní rodiny, kterou by případný druhý rodič nehezky narušoval. Pokud tedy určitá varianta „boje“ s druhým rodičem neslouží jako vítaná překážka v nově vznikajícím vztahu,¹⁸ autorky zpravidla sáhnou po jednom z nejjednodušších řešení – pomíneme-li variantu rozvodu bezdětného páru, která je nejobvyklejší, častým řešením bývá buď druhého rodiče vynechat (zpravidla odešel od rodiny za lepším životem a o děti se nezajímá), nebo příběh zasadit do vzdálenější budoucnosti, v níž jsou děti už odrostlé a vztah s druhým rodičem si řeší samy. Poslední varianta s sebou ale nese další autorské překážky, především vyšší věk protagonistů: vezmeme-li jako příklad opět oblíbený pár Grangerová/Snape, je hrdince v době dospělosti hypotetických dětí sice kolem čtyřiceti let, hrdina je ale o dvacet let starší, zatímco autorky jsou často o deset až dvacet let mladší než jejich hrdinka.

Specifické případy

Kromě předchozí typologie se ve fanfiction vyskytují také specifičtější příklady, které tak docela nezapadají ani do jedné ze zmíněných kategorií. Jedná se jednak o děti vychovávané u příbuzných, jednak o rodiny adoptivní.

¹⁷ V povídce *Zodpovědnost nade vše* (Dyce) je tato varianta lehce modifikována: u Snapea se sice objevují typické výmluvy, proč se k dítěti nehlásit, totiž vina a snaha dítě ochránit, ale jeho prvotní motivací je vztek, je přesvědčen, že matka dítěte ho zneužila a chystá se mu zničit život. Klíčovou roli v příběhu hraje lektvar způsobující ztrátu zábrán (a paměti), jenž je muži podán třetí osobou, aniž by to kdokoliv ze zúčastněných tušil.

¹⁸ Tak je tomu například v již zmiňované povídce *Všechno zlé* (Blesk c), v níž rozvádějící se manželé bojují o dítě. Muž je zde zobrazen zcela typicky: bohatý a vlivný člověk, jenž se neštítí použít jakékoli nečestné praktiky, aby vyhrál, přičemž o dítě mu nejde, využívá ho jen k tomu, aby co nejvíce ublížil manželce. Tento stereotyp je poměrně běžný a často se vyskytuje nejen ve fanfiction, ale také v realitě. V rozebírané povídce je pak ještě více vyhrocen faktem, že bojující manžel není biologickým otcem dítěte a nemá k němu prakticky žádný vztah.

První typ, totiž děti vychovávané příbuznými, je přirozeně spjat s originálním textem. Takovým dítětem je samotný titulní hrdina Harry Potter, který po smrti rodičů žije s tetou, strýcem a bratrancem, ale také Neville Longbottom, jehož vychovává místo psychicky nemocných rodičů babička. Tyto rodiny se, podobně jako taktéž kanonický Teddy Lupin žijící po smrti rodičů s babičkou, přirozeně objevují také ve fanfiction. Dlužno dodat, že babička Nevilla Longbottoma je prakticky jediným prarodičem generace hrdinů v originálním příběhu. Zápletka týkající se adoptivních rodin je v podstatě dvojitá: hrdina buď usiluje o to být adoptován a příběh se zabývá procesem sblížení s budoucím adoptivním rodičem a snahou adopci uskutečnit, přičemž je zpravidla nutné překonat množství překážek, nebo zjistí, že je adoptovaný, a musí se nejen vyrovnat se ztrátou životních jistot a vybalancovat nový vztah s adoptivními rodiči, ale také najít rodiče biologické a vybudovat si vztah s nimi. Nejtypičtějším příkladem prvního případu jsou povídky z kategorie Severitus. Do tohoto žánru patří texty, v nichž vystupuje Severus Snape nikoliv jako partner Harryho Pottera, ale jako otcovská figura. Zápletka obvykle vychází z předpokladu, že Harry je ve své původní rodině týrán, Snape mu poskytne ochranu (ať už před rodinou, či před Voldemortem) a jejich počáteční vzájemná antipatie přeroste v otcovsko-synovský vztah, který často nakonec zpečetí procesem adopce. Velkou roli v příběhu obvykle hraje také Albus Brumbál, který vystupuje buď jako hodný dědeček, pak je obvykle ona počáteční ochrana na jeho popud a adopci podporuje, nebo jako chladný manipulátor, pak hraje roli antagonisty, ochrana probíhá proti jeho vůli, adopci se snaží všemožně překazit a hlavní hrdinové se kromě dalších překážek musí potýkat i s jeho intrikami.

Varianta adoptovaného dítěte, jež zjistí pravdu, se pro změnu nejčastěji týká Hermiony Grangerové. Takové povídky obvykle staví příběh na předpokladu, že Hermiona je ve skutečnosti potomkem některého z čistokrevných rodů, ale její praví rodiče se jí z nějakého důvodu museli vzdát a Grangerovi, kteří sami mít děti nemohli, se jí ujali. V podobných příbězích může být zmiňovaná ztráta jistot prohloubena ještě o skutečnost, že adoptivní rodiče dceři zatajovali nejen to, že je adoptovaná, ale také to, že je čarodějka. Oblíbeným podtypem příběhu o adoptované Hermioně jsou pak povídky, v nichž jsou jejími původními rodiči Potterovi a Hermiona je ve skutečnosti sestrou Harryho Pottera (může být starší, jak odpovídá kánonu, ale existují i povídky, v nichž jsou Harry a Hermiona dvojčata), což můžeme vnímat jako doslovné zpracování jejich kanonického vztahu (Hermiona se opravdu k Harrymu chová jako jeho starší sestra). Je třeba ovšem zdůraznit, že motiv čistokrevné Hermiony zcela popírá velmi

důležité vyznění originální potterovské série, totiž že talent a schopnosti nejsou založeny na tzv. čistotě krve.¹⁹ Povídky s adoptovanou Hermionou přitom její čistokrevnost často používají jako vysvětlení jejího talentu, ono popření tedy probíhá zcela vědomě, ačkoliv obvykle nebývá motivací autora k vytvoření takové zápletky. Motiv čistokrevné Hermiony se totiž často objevuje v milostných příbězích, v nichž je hrdinka spárována s některým z čistokrevných hrdinů, jehož rodina se sňatkem nesouhlasí, a její nově objevený status funguje jako řešení konfliktu.

Závěr

Rodina je ve světě Harryho Pottera jedním z nejdůležitějších motivů a nejenak je tomu také ve fanfiction. Jestliže je jednou z motivací autorek fanfiction snaha opravit nedostatky, jedním ze způsobů může být obohacení textu o reálné prvky, které v něm dle názoru fanoušků chybí, a to se logicky týká také rodinného života. V předchozím textu jsme se pokusili ve stručnosti porovnat pojetí rodiny v sérii *Harry Potter* a ve fanouškovské literatuře s ní související; přestože fanfiction, obzvláště s milostnou tematikou, původní idylické pojetí rodiny někdy přebírá, ukazuje se, že většina autorek tíhne spíše k realističtějšímu zobrazení rodinných vztahů zahrnujícímu různé druhy partnerství a rodin, včetně rodin v realitě marginalizovaných, které ovšem ve fanfiction hrají podstatnější roli.

Vzhledem k představě fandumu jako bezpečného prostředí, v němž lze v relativní anonymitě a víceméně bez zábrán rozvíjet a realizovat všemožné fantazie, a to včetně vztahových a sexuálních, a také s ohledem na žádanou dramatickост zápletek je přirozené, že i v povídkách s tematikou rodiny je pozornost soustředěna spíše na kontroverznější a méně obvyklé typy vztahů. Ty nabízejí jednak větší prostor pro potenciální konflikty, jednak možnost prožít při psaní něco, k čemu by se autorka v realitě neodhodlala, a to včetně tabuizovaných motivů, které jsou v realitě nežádoucí, ale v povídkách bývají často idealizované. V příbězích s motivem rodiny se tak objevují nejen zakázané konsenzuální vztahy typu incestu či mocenské nerovnováhy, ale také nekonsenzuální prvky typu znásilnění a obecně sexuálního i nesexuálního násilí, vynucených manželství nebo otroctví. Ačkoliv některé povídky k těmto tématům přistupují skutečně realisticky a žádnou úlevnou katarzi nepřinášejí, častěji se objevují texty, které využívají všechny tyto motivy jako způsob, jak donutit hlavní postavy navázat

¹⁹ Zatímco mudlorozená Hermiona Grangerová je popisována jako nejbystřejší čarodějka své generace a nejlepší v ročníku, čistokrevní Crabbe a Goyle jsou hlupáci, kteří sotva zvládají skládat zkoušky; ostatní studenti jsou na tom sice lépe, ale Hermiona předčí i studenty z Havraspáru, u nichž je inteligence klíčovým rysem.

intimní vztah, jenž postupně přeroste do oboustranné zamilovanosti. Namísto popisu reality takového vztahu jako traumatického přichází autor s idealizovanou představou o osudové lásce, která překoná všechny překážky (včetně činů, jež by v realitě neskončily založením rodiny, ale spíše dlouholetým vězením).

Může se zdát až překvapivé, kolik povídek tuto násilnou fabuli využívá. Ve skutečnosti ovšem tato četnost až tak nepochopitelná není. Je třeba vzít v úvahu, že mezi nejoblíbenější mužské postavy ve fanfiction patří Severus Snape, Draco Malfoy a Lucius Malfoy,²⁰ tedy tři zástupci Smrtijedů, kteří se i dle kanonického textu vyžívají v násilí a ponižování ostatních. Pokud má být fanfiction co nejkvalitnější, je nezbytné, aby jeho postavy zůstávaly tzv. v charakteru, musí tedy odpovídat své kanonické předloze, obzvlášť to platí pro příběhy odehrávající se zhruba v době výchozího textu. Ale nejsou to jen Smrtijedi, kteří v sobě nesou temnou stránku, problematické rysy, s nimiž lze ve fanouškovském textu pracovat, mají i kladné postavy včetně ústředního tria a Brumbála, idealizovaného vůdce světlé strany, který je ve skutečnosti často stejně zdatným manipulátorem a bezcitným vůdcem jako Voldemort. Zatímco inklinace k násilí vychází z kánonu, motiv sexuálního násilí je čistě fanouškovský a jeho oblíbenost opět zcela odpovídá snaze fanfiction zabývat se tématy, která v originálním textu chybí. Pomineme-li sexuální tematiku, sama Rowlingová ve svém díle vytváří prostor pro různé formy násilí a zneužívání: paměťová kouzla, kouzla na ovládnutí mysli, lektvary lásky či touhy, lektvary umožňující změnit podobu, neviditelné pláště, zaklínadla, která dokáží člověka znehybnit či umlčet, to všechno jsou prostředky, jež jednoznačně směřují k potlačení práv jedinců. Četnost násilných motivů ve fanfiction je tedy jen přirozeným důsledkem.

Ačkoliv můžeme říci, že motiv rodiny je velmi oblíbený a čtenář se s ním může setkat v mnoha povídkách, často bývá spíše motivem vedlejším. Příběh se obvykle soustřeďuje spíše na budování partnerského vztahu mezi budoucími rodiči a založením rodiny, tedy narozením dítěte, obvykle končí. Složení i fungování vznikající rodiny bývá v textu pouze naznačeno, obvykle v epilogu. Výjimkou jsou povídky z kategorie Severitus, v nichž je právě budování rodinného vztahu (buť pouze mezi otcem a synem) klíčovou součástí zápletky.

²⁰ Oblíbenost těchto tří postav je neodmyslitelně spjata s filmovým zpracováním *Harryho Pottera*. Herci Alan Rickman (Severus Snape), Jason Isaacs (Lucius Malfoy) a Tom Felton (Draco Malfoy) své postavy obdařili charismatem „zlých hochů“, díky němuž v oblíbenosti předčí mnohé zástupce strany dobra včetně titulního hrdiny. S méně charismatickými herci by oblíbenost těchto tří postav pravděpodobně poklesla, ostatně sama J. K. Rowlingová prý byla nadšenou reakcí fanoušků na Snapea nepříjemně zaskočena.

Cílem tohoto textu bylo charakterizovat základní způsoby zobrazování vzniku partnerství a rodiny ve fanfiction ze světa Harryho Pottera. Jak vyplývá z jednotlivých charakteristik, téma je poměrně rozsáhlé a motivů, o nichž by bylo možné se podrobněji rozepsat, by se jistě našlo ještě mnoho, stejně jako příkladů konkrétních povídek. Závěrem je třeba zdůraznit, že v prostředí československého fanfiction se zdaleka neobjevují všechny popisované typy rodin, některé se vyskytují pouze v překladech cizojazyčných povídek, případně je zde nenajdeme vůbec (například změny pohlaví či polyamorické vztahy).

Bibliografie

- Blesk. (a). *Nepřítel*. <http://www.blesk.xf.cz/povidky/HG-SS/nepritel.htm> [20 VII 2021].
- Blesk. (b). *Tanec sněhových vloček*. <http://www.blesk.xf.cz/povidky/HG-SS/snih.htm> [20 VII 2021].
- Blesk. (c). *Všechno zlé*. <http://www.blesk.xf.cz/povidky/HP-SS/vsechno.htm> [20 VII 2021].
- Busse, K. (2006). My Life Is a WIP on My LJ: Slashing the Slasher and the Reality of Celebrity and Internet Performances. In: Hellekson, K.; Busse, K. (eds.). *Fan Fiction and Fan Communities in the Age of the Internet: New Essays*. Jefferson, N.C.: McFarland, 207–224.
- Cristofari, C.; Guitton, M. J. (2017). Aca-fans and fan communities: An operative Framework. *Journal of Consumer Culture*, 17 (3), 713–731.
- Dyce. *Zodpovednost nade vse* (přel. Elza). <https://elza.dobrodruh.net/rubriky/snami/zodpovednost-nade-vse> [20 VII 2021].
- Fišerová, V. (2018). Rodina. In: Nešpor, Z. R. (ed.). *Sociologická encyklopedie*. <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Rodina> [20 VII 2021].
- Gabux. *Manželský zákon*. <https://gabux-fanfiction.blogspot.com/2018/09/mz-prolog.html> [20 VII 2021].
- GaeilgeRua. *Reunions and Surprises*. <https://www.fanfiction.net/s/12553372/3/Reunions-and-Surprises> [20 VII 2021].
- Hedges, J. L. (2002). Family Matters in the Harry Potter Novels. *APU Articles*. <https://www.apu.edu/articles/15658/> [20 VII 2021].
- Jenkins, H. (2013). *Textual poachers: television fans and participatory culture*. New York: Routledge.
- Kudláč, A. K. K. (2016). *Anatomie pocitu úžasu: česká populární fantastika 1990-2012 v kulturním, sociálním a literárním kontextu*. Brno: Host.
- Kuchařová, V. i in. (2019). *Česká rodina na počátku 21. století: životní podmínky, vztahy a potřeby*. Praha: SLON.
- Makulka22. *Manželský zákon*. <https://www.wattpad.com/story/146020764-man%C5%BEelsk%C3%BD-z%C3%A1kon> [20 VII 2021].

- Mocná, D. (1996). *Červená knihovna: studie kulturně a literárně historická: pohled do dějin pokleslého žánru*. Praha: Paseka.
- Možný, I. (2008). *Rodina a společnost*. Praha: SLON.
- Richenza. *Bless the Child*. <https://www.fan-fikce.cz/category/fanfikce/bless-thechild/> [20 VII 2021].
- Sobotková, I. (2012). *Psychologie rodiny*. Praha: Portál.
- Summers, LJ. *Casting the Stake*. <https://www.fanfiction.net/s/11357806/30/Casting-the-Stake> [20 VII 2021].
- Šmídová, T.; Filipowicz, M. (2019). Česko-slovenské společenství na půdě současné fanouškovské literatury. Případ fandumu Harry Potter. *Slovenská literatúra*. Vol. 66, no. 3.

Depiction of the family in fan literature set in the Harry Potter realm

Summary

J. K. Rowling's *Harry Potter* series has indisputably influenced several generations of readers, gained numerous devoted fans, and, over the years, accumulated a vast number of fan literary attempts at keeping their beloved fictional world alive. One of the most important motifs of the work as a whole is that of the family. This motif is recurrent in many variations, and the emphasis placed on the family can be seen as a kind of legacy to the text in a wider sense. Therefore, it is only natural to be featured in the related fan-written literature. The aim of this article is to outline, be it in basic terms, the way in which families are portrayed in fan-fiction, to characterize individual types thereof along with the possibilities of their origin and patterns of construction, and give specific examples of such stories. An attempt is made at comparing these depictions of families not only with those presented in the original series, but also contrasting them to real-life patterns.

Tereza Šmídová působí na Katedře českého jazyka a literatury Univerzity Hradec Králové. Ve své odborné činnosti se zabývá problematikou fanfiction v kontextu literární komunikace

e-mail: terezasmidova@uhk.cz